

Záměr

na vyhlášení zvláště chráněného území

ve smyslu ustanovení § 40 odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb.
o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon)
a § 10 vyhlášky č. 45/2018 Sb. o plánech péče, zásadách péče a podkladech
k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, kterou se provádí některá
ustanovení zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších
předpisů

Přírodní památka

Kadovský viklan

Datum zpracování:
červenec 2024

1. Název zvláště chráněného území

Kadovský viklan

2. Návrh kategorie ochrany zvláště chráněného území

Přírodní památka (dále také PP) ve smyslu § 36 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon).

3. Předměty ochrany a jejich popis

3.1. Souhrnná charakteristika předmětů ochrany

Unikátní granodioritový viklan, jeden z několika největších a nejlépe zachovaných v ČR.

3.2. Popis hlavních předmětů ochrany

Útvary neživé přírody

Předmět ochrany – útvary neživé přírody			
útvár	geologická charakteristika	popis útvaru	kód
granodioritový balvan – Kadovský viklan	Horninový blok tvořený biotitickým až amfibol-biotitickým granodioritem blatenského typu střečeského plutonu. Balvan, vypreparovaný selektivním zvětráváním granodioritu a uložený v místě původního výskytu, se malou dolní částí svého povrchu dotýká balvanitého skalnatého podloží.	Vypreparovaný balvan je uložen na rozsáhlejším horninovém bloku vystupujícím při temeni nízkého balvanitého pahorku, charakteristického pro okolní krajinu, resp. celou oblast střečeského plutonu. Balvan lze použitím lidské síly mírně rozpohybovat (viklat), několikrát byl z lože shozen a uložen zpět. Pahorek je porostlý starší přirozenou dubovou skupinou charakteru acidofilní doubravy, nachází se na okraji zástavby obce Kadov.	A

kód předmětu ochrany: A = předmět ochrany spadá pod definici předmětu ochrany dle zřizovacího předpisu ZCHÚ

4. Cíl ochrany

Následující tabulka uvádí cíl ochrany útvaru neživé přírody, u kterých obecně jde o jejich zachování v kvalitě, vyjádřené charakteristikami cílového stavu útvaru:

Cíl ochrany – útvary neživé přírody		
útvár	cíl ochrany	indikátory cílového stavu
granodioritový balvan – Kadovský viklan	Zachování nepoškozeného horninového bloku v původním uložení.	Nepoškozený balvan uložený ve stávající poloze

5. Základní ochranné podmínky

Základní ochranné podmínky přírodních památek jsou stanoveny v § 36 odst. 2 zákona.

6. Návrh bližších ochranných podmínek

V souladu s ustanovením § 36 odst. 1 zákona se navrhuje, aby na území navržené PP bylo možno jen se souhlasem orgánu ochrany přírody provádět tyto činnosti a zásahy:

- povolovat změny druhu pozemků nebo způsobů jejich využití, povolovat a provádět změny vodního režimu pozemků;
- povolovat a umisťovat nové stavby;

- c) vjíždět motorovými i bezmotorovými dopravními prostředky včetně jízdních kol na území přírodní památky s výjimkou vozidel složek integrovaného záchranného systému, vlastníků nebo nájemců příslušných pozemků, veřejné správy a vozidel nezbytných pro zajištění péče o pozemky;
- d) zřizovat skládky jakýchkoli materiálů;
- e) tábořit a rozdělávat oheň.

Souhlasy uvedené v bodech a) až e) se nevyžadují, pokud tyto činnosti vykonává přímo příslušný orgán ochrany přírody, nebo jsou příslušným orgánem ochrany přírody požadovány v rámci realizace schváleného plánu péče nebo v rámci opatření ke zlepšení stavu prostředí přírodní památky.

7. Vymezení hranice přírodní památky a jejího ochranného pásma

7.1. Navrhovaná hranice přírodní památky

Navržená PP nahrazuje stávající PP, je navržena drobná úprava hranice. Nová hranice byla ztotožněna s hranicemi parcel digitalizovaného katastru nemovitostí.

7.2. Vymezení ochranného pásma přírodní památky

Ochranné pásmo PP není v současnosti vyhlášeno. Jeho vyhlášení není nutné, vlastní plocha ZCHÚ je dostatečnou ochranou bodového chráněného objektu.

7.3. Získání informace o vymezení přírodní památky a jejího ochranného pásma

Zákres a vymezení hranice PP je přílohou č. 1 a 2 tohoto návrhu.

Návrh hranice PP je dále k dispozici na internetových stránkách Krajského úřadu Jihočeského kraje (www.kraj-jihocesky.cz) v kapitole „Krajský úřad – Odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví – Ochrana přírody a krajiny – Oddělení – Příroda, krajina, druhová ochrana – Zvláště chráněná území – Přehlašování“ (<https://zp.kraj-jihocesky.cz/oddeleni/priroda-krajina-druhova-ochrana/zvlaste-chranena-uzemi/prehlasovani>).

8. Územně správní zařazení přírodní památky

kraj: Jihočeský
okres: Strakonice
obec s rozšířenou působností: Blatná
obec s pověřeným obecním úřadem: Blatná
obec: Kadov
katastrální území: Kadov u Blatné (661929)

9. Přehled katastrálních území a parcelních čísel pozemků dotčených navrhovanou přírodní památkou a jejím ochranným pásmem

Zvláště chráněné území

Katastrální území: Kadov u Blatné (661929)

Číslo parcely podle KN	Číslo parcely podle PK nebo jiných evidencí	Druh pozemku podle KN	Způsob využití pozemku podle KN	Číslo listu vlastnictví	Výměra parcely celková podle KN (m ²)	Výměra parcely v ZCHÚ (m ²)
1343		ostatní plocha	neplodná půda	624	717	717
1342		ostatní plocha	neplodná půda	626	717	717
Celkem						1434

10. Předpokládaná výměra zvláště chráněného území*

Přírodní památka: 0,1434 ha

Ochranné pásmo: 0,000 ha

Celkem: **0,1434 ha**

* výměra byla stanovena výpočtem z mapových podkladů (v programu ArcGIS)

11. Odůvodnění záměru na nové vyhlášení zvláště chráněného území

11.1. Historie ochrany území, vymezení PP

Jedná se o nové vyhlášení stávající přírodní památky Kadovský viklan, spojené s jejím jednoznačným parcelním vymezením (hranice PP byly ztotožněny s hranicemi parcel digitalizovaného katastru).

Vyhláškou Okresního národního výboru ve Strakoniciích ze dne 14. 11. 1985 byla lokalita vyhlášena za chráněný přírodní výtvar (doplněna vyhláškou z r. 1990). Vyhláškou Ministerstva životního prostředí České republiky ze dne 13. 8. 1992 (k zákonu č.114/1992 Sb.) bylo území převedeno do kategorie přírodní památka.

Lokalita přírodní památky Kadovský viklan je vyhlášena k ochraně geologického fenoménu viklanu – bloku skalní horniny vypreparovaného selektivním zvětráváním a v původním uložení malou plochou volně spočívajícího na skalním podkladu, nejlépe s možností mírného pohybu na loži (viklání). Kadovský viklan je tvořen oválným granodioritovým balvanem o rozměrech cca 3,5 x 3,5 x 1,5 m a hmotnosti cca 29 t. Je uložen na granodioritovém ruwaru vystupujícím při temeni nízkého balvanitého pahorku na okraji obce Kadov. Jde o jeden z největších viklanů v ČR. V historii byl několikrát z lože shozen a uložen zpět.

Pozemek přírodní památky zahrnuje celý pahorek porostlý starším dubovým hájem s přirozeným charakterem acidofilní bikové doubravy. Balvanité pahorky z hornin střežského plutonu jsou typickým krajinným prvkem Blatenska s vysokou koncentrací právě v okolí Kadova. Ochrana tak vedle vlastního geologického objektu zahrnuje i zachovaný typický prvek krajinného rázu území.

11.2. Hlavní důvody zpracování záměru na vyhlášení PP

Hlavním důvodem nového vyhlášení PP je uvedení původního zřizovacího předpisu do souladu se současnou legislativou a změna hranice PP, která respektuje hranici parcel katastru nemovitostí.

Po novém vyhlášení PP budou novým zřizovacím předpisem zrušeny příslušné části vyhlášek Okresního národního výboru ve Strakoniciích č. 1.284/85/kult ze dne 14. 11. 1985 s účinností 01. 12. 1985 a č. Kult/90 ze dne 19. 3. 1990 s účinností 19. 3.1990.

11.3. K názvu zvláště chráněného území

Navrhovaná PP je dlouhodobě evidována pod názvem Kadovský viklan, tento název lze považovat za jednoznačný a výstižný.

11.4. Ke kategorii ochrany zvláště chráněného území

Vzhledem k současnému charakteru lokality, historickému způsobu ochrany i na základě metodiky Ministerstva životního prostředí pro stanovení kategorií zvláště chráněných území, je navrhována kategorie přírodní památka.

11.5. K předmětům ochrany

Útvary neživé přírody jako předmět ochrany obecně představují zejména lokality určené k ochraně geologického dědictví. Jsou chráněny jako nedílná, mimořádně významná, resp. svým charakterem ojedinělá a pozoruhodná součást přírody a krajiny, významný doklad jejího geologického vývoje, doklad o prehistorických formách života a podmínkách životního prostředí minulosti, prvek dokumentující tektonický či metamorfní vývoj území, dynamiku vývoje zemského povrchu, jako geologické útvary se vzácným výskytem minerálů, pozoruhodnou morfologií atd.

Území jako celek je tvořeno jednou dílčí plochou:

Dílčí plocha	Biotop	Kultura	Popis podle dílčích ploch			Expozice	Nadm. výška	Stupeň stability
			Výměra (m ²)	Podíl (%)	Svažitost (%)			
1	L7.1, S1.2	les	0,14	100	do 20	vš.	508-511	4-5

Popis ekotopu a bioty: Balvanitý, granodioritový pahorek porostlý mírně rozvolněným, starším dubovým porostem mezi okrajem zástavby obce a zemědělským provozním areálem. Na vrchu balvanitého výchozu se nachází granodioritový viklan.

Fytocenologická charakteristika: Starší, rozvolněný porost dubu letního s ojediněle vtroušenými dalšími listnáči, nezapojený podrost keřů a stromových náletů, E1 řidčeji zapojené, kolem viklanu vlivem sešlapávání chybí, charakter suché, acidofilní doubravy *Luzulo – Quercetum* s teplomilnějšími prvky. Mírně ruderalizované, místy s přechody k hájové vegetaci. Balvany často porostlé chudou vegetací mechorostů s *Hypnum cupressiforme*.

Management: ochrana balvanu před poškozením, nutná minimální údržba okolního lesního porostu

11.6. K cílům ochrany

Cílem ochrany v celé PP je péči o útvary neživé přírody tvořící v území předmět ochrany. Jedná se zejména o úsilí zachovat geologický jev v neporušeném stavu. Navržena jsou opatření k ochraně před různými typy devastací, ošlapem, odebíráním horninového materiálu či zarůstání vegetací, různými vlivy blízké urbanizace, ochrana před znečištěním či zrychleným zvětráváním.

Cíl ochrany je formulován v souladu s ustanoveními § 36 odst. 2 zákona, tak, aby bylo zajištěno zachování předmětu ochrany v příznivém stavu.

11.7. K návrhu bližších ochranných podmínek

Bližší ochranné podmínky PP jsou navrženy v souladu s ustanovením § 44 odst. 3 zákona a jsou nastaveny tak, aby umožnily orgánu ochrany přírody usměrňovat činnosti, které nejsou zcela ošetřeny základními ochrannými podmínkami PP a mohly by vést k nežádoucím změnám dochovaného stavu přírodního prostředí.

11.8. K jednotlivým bližším ochranným podmínkám

ad a) a b) *povolovat změny druhu pozemků nebo způsobů jejich využití, povolovat a provádět změny vodního režimu pozemků, povolovat a umísťovat nové stavby:*

Předmět ochrany PP je vázán na stávající druh a způsob využití pozemků. Proto změna druhu využití pozemků znamená potenciální ohrožení předmětu ochrany PP. Rovněž jakákoliv stavební činnost s sebou nese riziko poškození předmětu ochrany. Všechny výše uvedené činnosti je nutné vázat na souhlas orgánu ochrany přírody.

ad c) *vjíždět motorovými i bezmotorovými dopravními prostředky včetně jízdních kol na území přírodní památky s výjimkou vozidel složek integrovaného záchranného systému, vlastníků nebo nájemců příslušných pozemků, veřejné správy a vozidel nezbytných pro zajištění péče o pozemky.*

Vzhledem k charakteru území, může při vjezdu různými dopravními prostředky docházet ke změnám struktury půdy a změnám druhového složení společenstev. Souhlas orgánu ochrany přírody je požadován zejména z důvodu nutnosti regulace a koordinace uvedených záměrů. Vzhledem k malé rozloze území je nutné vždy individuálně vyhodnotit, zda povolením této činnosti nebude docházet ke zvýšenému tlaku na předmět ochrany.

ad d) *zřizovat skládky jakýchkoli materiálů:*

Vzhledem k malé rozloze PP, může být předmět ochrany nevhodným umístěním skládky i malého rozsahu nebo krátké doby trvání vážně poškozen nebo zcela zničen.

ad e) *tábořit a rozdělovat oheň*.

Vzhledem k malé rozloze PP, a přítomnosti vzrostlého porostu dřevin, je nutné vždy individuálně vyhodnotit, zda realizací uvedených činností nebude docházet k negativnímu ovlivnění předmětu ochrany.

11.9. K vymezení hranice zvláště chráněného území

Vymezené území vlastní PP zahrnuje pozemky evidenčně vedené převážně jako ostatní plocha – neplodná půda. V aktuálním stavu se jedná o enklávní lesní skupinu. Skutečné terénní hranice cca odpovídají digitalizovaným hranicím parcel. Vzhledem k tomu, že aktuální vymezení hranic území (byť zhruba digitalizované hranice pozemků KN sleduje) není s nimi v souladu. Z tohoto důvodu byla provedena dílčí úprava vymezení území takovým způsobem, že hranice PP byly ztotožněny s hranicemi parcel digitalizovaného katastru.

Hranici je třeba po celém obvodu vymezit pruhovým značením a tabulemi s malým státním znakem ČR, včetně tabulky s uvedením kategorie zvláště chráněného území, v souladu s vyhl. č. 45/2018 Sb. o plánech péče, zásadách péče a podkladech k vyhlášení, evidenci a označování chráněných území, ve znění pozdějších předpisů.

Novým vyhlášením bude změněna rozloha PP, oproti stávajícímu vymezení. Z původních 0,1133 ha na 0,1434 ha.

11.10. K vymezení ochranného pásma

Ochranné pásmo se nevyhlašuje.

Přílohy:

Č. 1 – Orientační mapa PP

Č. 2 – Katastrální mapa se zákresem PP

Příloha č. 1 – Orientační mapa PP Kadovský viklan

podkladová data:
Základní topografická mapa ČR 1 : 50 000; © ČÚZK

přírodní památka Kadovský viklan

0 300 600 m

vyhotovil:
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
Jihočeský kraj, červenec 2024

Příloha č. 2 – Katastrální mapa se zákresem PP Kadovský viklan

 přírodní památka Kadovský viklan
 katastr nemovitostí

0 10 20 m

podkladová data:
katastr nemovitostí ČR k 1. 7. 2024; © ČÚZK

vyhotovil:
odbor životního prostředí, zemědělství a lesnictví,
Jihočeský kraj, červenec 2024